

Priloga 2

Fran Levstik, MARTIN KRPAN

To besedilo je **prva slovenska umetna/avtorska pripovedka** (junazka, zgodovinska).

Nastala je na podlagi ljudskega izročila. Pisatelju Levstiku (**avtorju**) je neko nedeljo popoldan pripovedoval zgodbo stari kmet Moškar (tretjeosebni **vsevedni pripovedovalec**, ki ve vse . vse vidi, slizi, je vsevedne0).

Kraj dogajanja: v vasi Vrh pri Sveti Trojici, na Dunaju (pri cesarju, na travniku).

čas dogajanja je 16. stoletje (čas vdora Turkov), zamislimo pa si lahko tudi zvezo med dogajanjem v pripovedki in Levstikovim časom (pisatelj pozteno ozteje dunajski dvor in njegov odnos do Slovencev v 19. stoletju).

Sporočilo besedila je, da zmaga preprost slovenski kmet ki lovek.

Osrednji del pripovedke je **boj med Krpanom in Brdavsom**.

Krpan je duhovit, samozavesten, zelo močan, iznajdljiv, pogumen, domoljuben, jezičen, preprost Slovenec.

Brdavs je zelo močan, hudoben, surov, velik, sovražnik dunajskega dvora.

Cesar je najboljši med gospodo, prijazen do Krpana (saj ga potrebuje).

Cesarica vlada na dvoru, Krpana prezira, zaničuje in mu ni hvaležna.

Pripovedka je napisana v **pristnem ljudskem jeziku**, za kar se je Levstik vedno zavzemal.

Zato je v besedilu veliko **ljudskih rekel oz. rečenic** (*ō ti je kri v glavi zavrela ō*), **narečij** (*lipec*) in **starinskih** (*ceper*) besed, **primer** (*Krpan Brdavska položi, kakor bi otroka v zibel deval.*), **pretiravanj** (*Kakor bi se za Mokrcem bliskalo, tako je streljal z oči izpod srditega čela.*) ō

Delo je napisano **živahno, žaljivo** (Brdavska smezi Krpana, on pa njega).

V pripovedki najdemo naslednje **slogovne postopke**: **opisovanje** (*Na glavi je pa nosil star klobuk zirokih krajev ō*), **označevanje osebe** (*Vendar se nobenega ni bal ō*), **dvogovor ali dialog** (*Cesar potepe za njim: » Čaka no!« Krpan odgovori: »Menite, da ō «*), **poročanje/pripovedovanje o dogajanju** (*Prizel je naš boja z velikanom; bilo je ravno svetega Erazma dan ō*) ō